

Gemensam gödselstandard ska minska utsläppen till Östersjön

- Manure Standards, ett EU-project

Mål: Ett bättre och mer hållbart utnyttjande av stallgödseln inom Östersjöregionen.

Målgrupp: rådgivare, myndigheter, lagstiftare, lantbrukare,

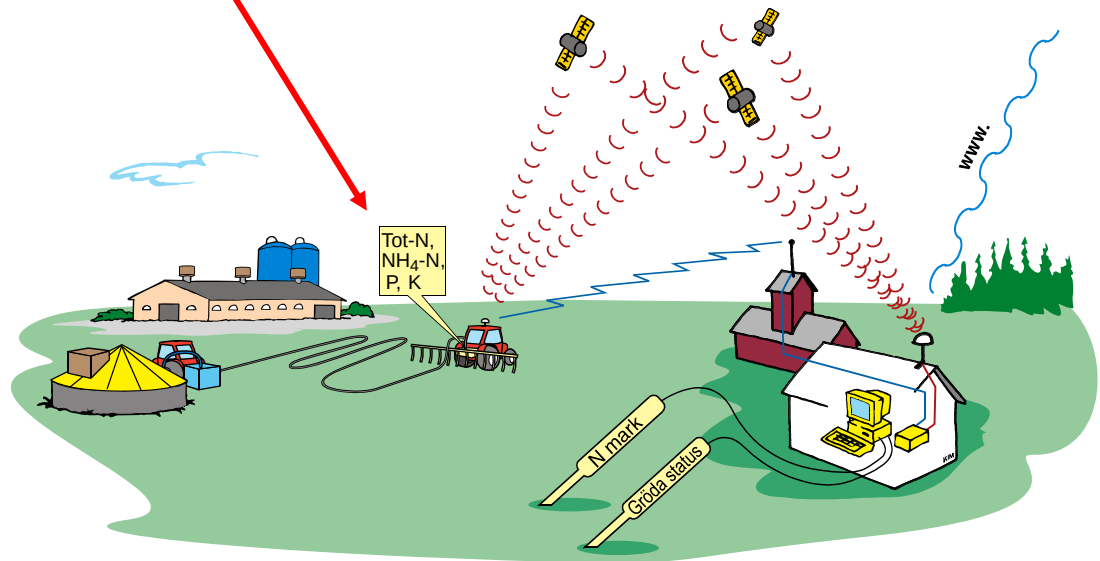
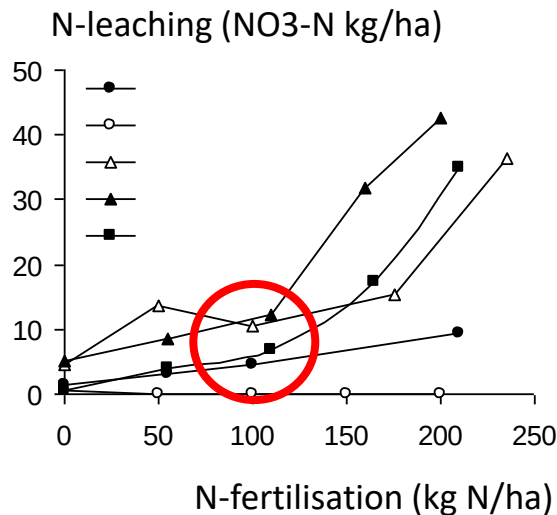
Löptid: 1 okt 2017- 12 dec 2019

Budget: 2.891.022 Euro

Finansiär: Interreg Baltic Sea Region Programme
(Bioeconomy)

Minskade näringsförluster kräver ett jordbruk med precision

Viktigt känna till näringsinnehållet

Anpassa gödselgivorna efter grödans näringsbehov

Utgå ifrån grödans behov och markens leverans

Väl avpassad gödsling kräver att det finns tillräcklig spridningsareal och lagringskapacitet

Värdering av stallgödsel - delsteg

- **Gemensamma riktlinjer** för provtagning och analys av gödsel (WP2, RISE leder)
- **Beräkningsverktyg** (motsvarande svenska VERA) för gödselmängder och växtnäringsinnehåll. Flödesberäkningar på nationell nivå. (WP3)
- **Testa** ovanstående i praktiken (WP 2-4) samt planera och påbörja **implementering** (HELCOM, WP5)

- **PROVTAGNINGSG-
INSTRUKTIONER**
- **INSTRUKTIONSFILM**
- **ENKEL FÄLTGUIDE MED INSTRUKTIONER FÖR
PROVTAGNING, PROVHANTERING OCH
ANALYSBESTÄLLNING**
- **DATABAS MED RESULTAT FRÅN drygt 800
GÖDSELPROVER**

➤ PILOTGÅRDAR

- Gårdarna ska representera respektive lands production
- Antal gårdar: 82
- Antal gödsellinjer: 96
- Antal gödselprover analyserade: 790

Country	No of farms
Denmark	11
Estonia	6
Finland	7
Germany	5
Latvia	26
Lithuania	6
Poland	5
Russia	11
Sweden	5
Sum	82

Country	(Alla)					
Antal av Manure type	Kolumnetiketter					
Radetiketter	Deep litter	Dung + urine	Semi-Solid manure	Slurry	solid manure	Totalsumma
Beef cattle	6			3	5	14
Broilers	4		1		1	6
Dairy Cattle	2	2	2	32	10	48
Fattening pigs				14	1	15
Fur animals				1	1	2
Horse		1				1
Laying hens			1		2	3
Pigs Integrated	1			1		2
Sheep	3			1		4
Sows				1		1
Totalsumma	16	3	4	53	20	96

➤ SVENSKA PILOTGÅRDAR

Manure Standards

**RI.
SE**

2 mjölk
2 gris
1 slaktkyckling

Kartläggning av vattenflödena på
de svenska pilotgårdarna

Syftet är att förbättra underlaget
för beräkningar i VERA

Ex på flöden:

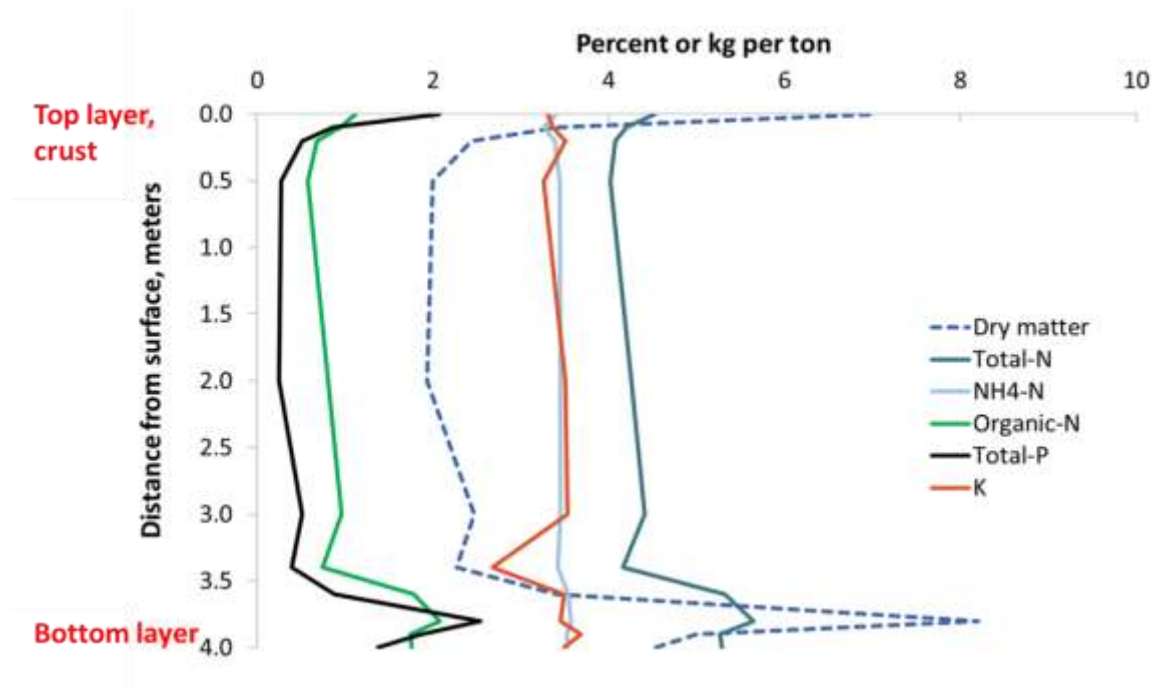
Vattenkoppar
Personalutrymmen
Blötutfodring
Mjölkrum
Mjölkgrop
Spolvatten
Takytor

© Canva

Koncentrationer av näringsämnen (kg/ton) och torrsubstans (%) i en icke omrörd flytgödselbrunn med svinggödsel. (Birkemose, 2003).

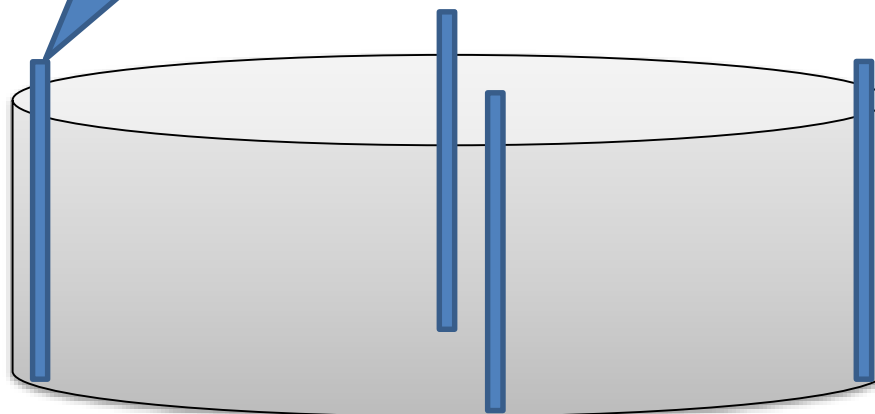
Sampling by the tube system compared to sampling in mixed tanks

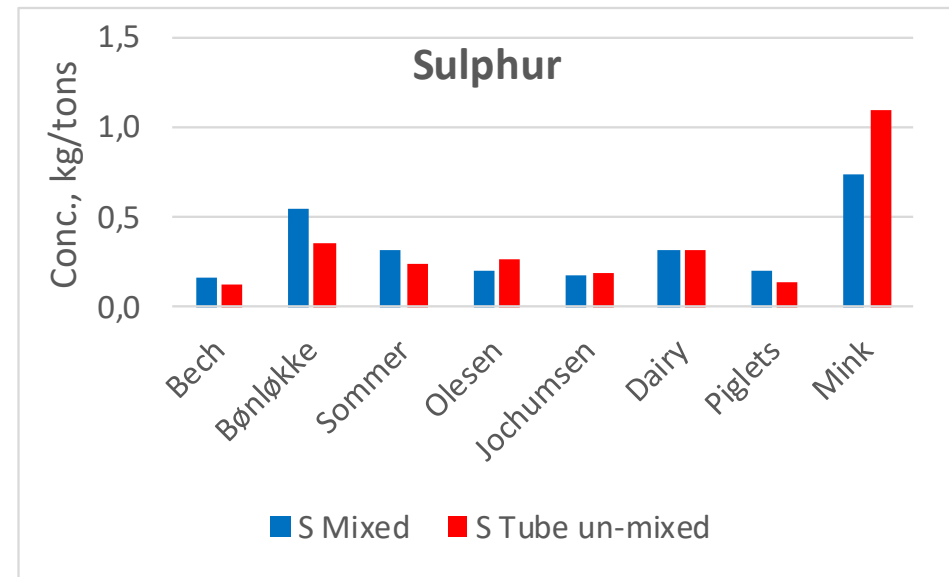
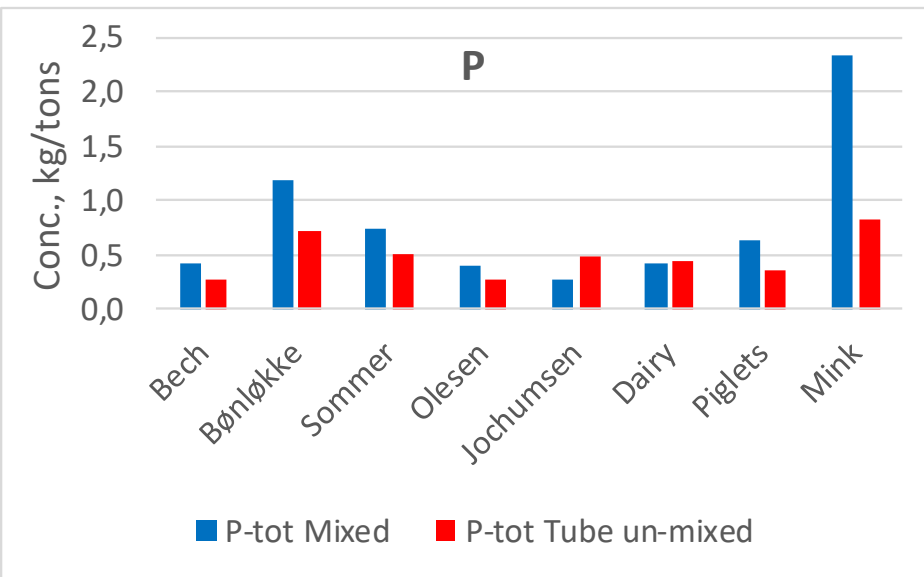
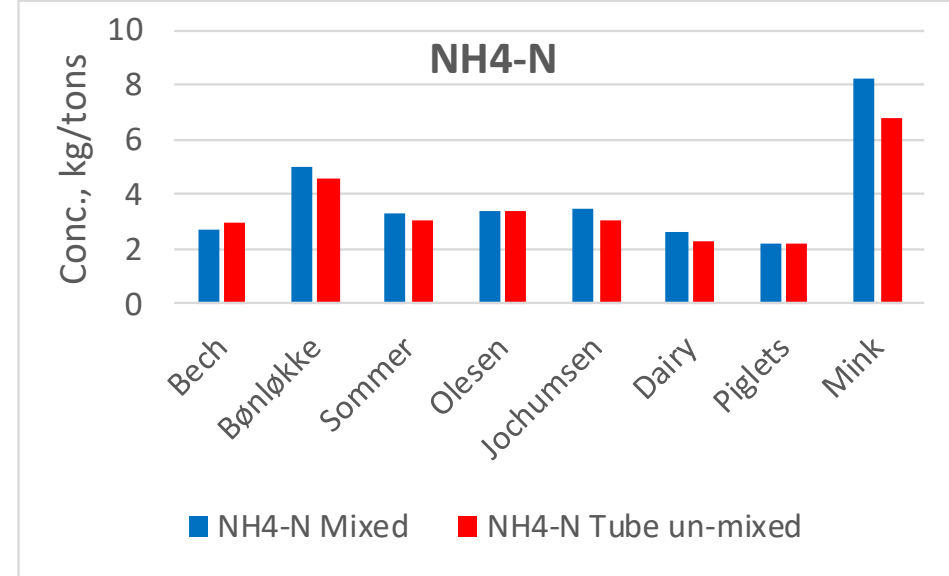
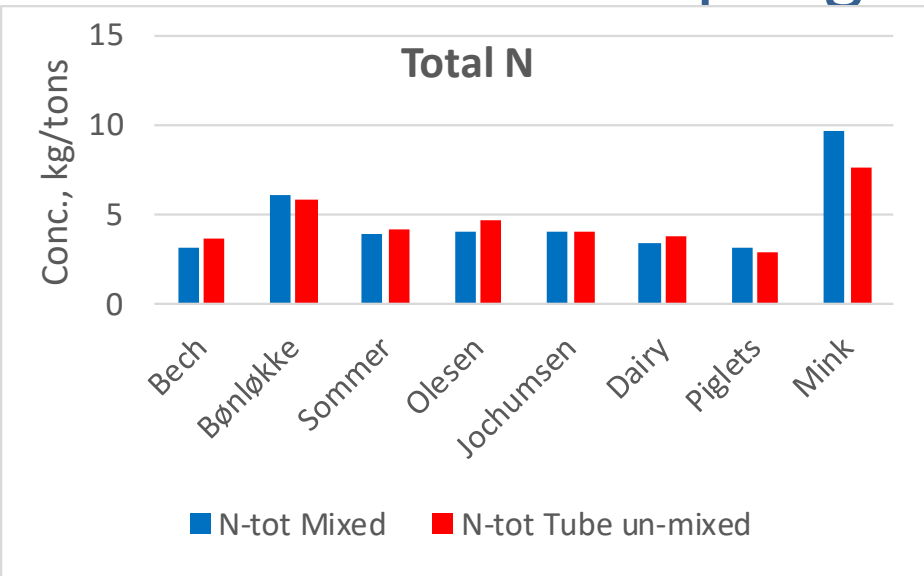
Samples were taken by vertical insertion of a tube system near the edge of the slurry tank

Danish Agriculture & Food Council

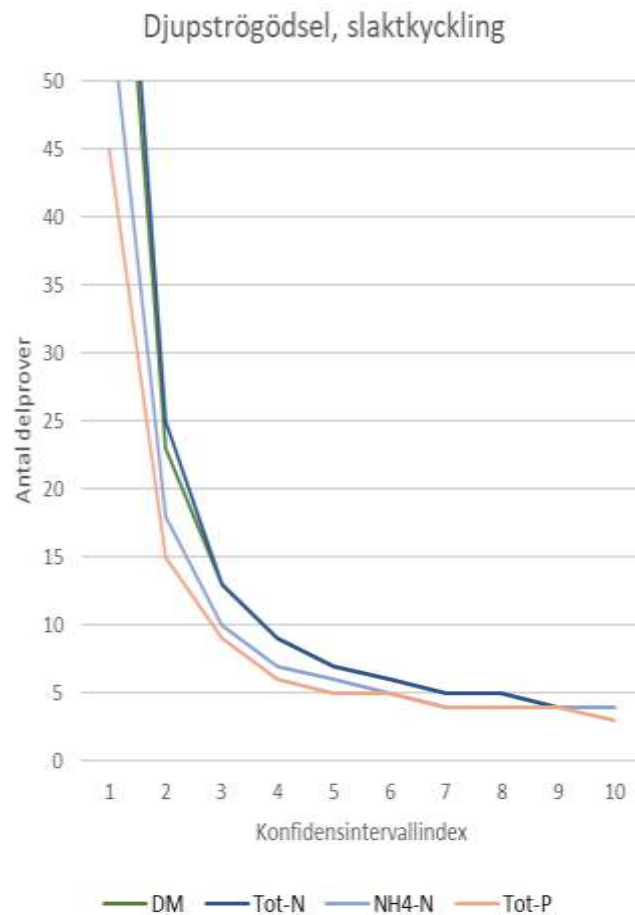
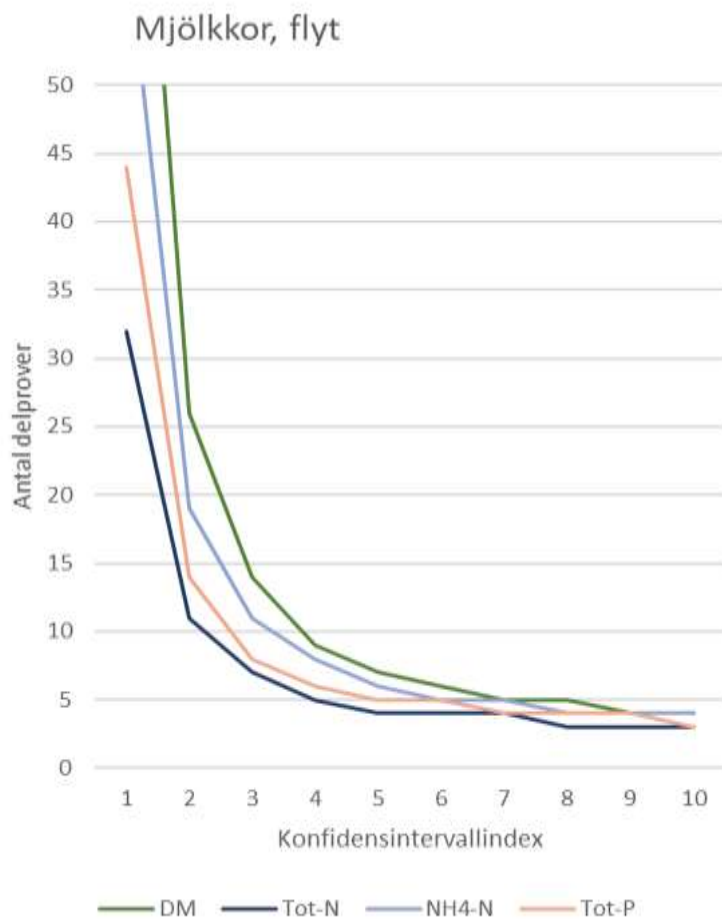
Samples were taken in four different positions

Sampling by the tube system compared to sampling in mixed tanks

Hur många delprover ska man ta?

Instruktioner för gödselprovtagning

<https://www.luke.fi/manurestandards/en/results/>

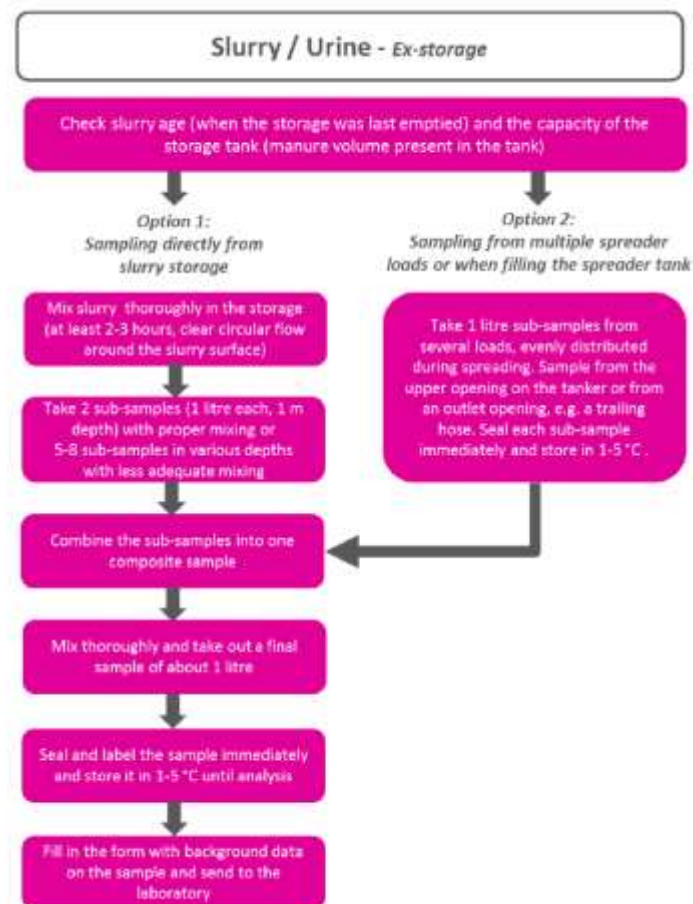

MANURE STANDARDS PUBLICATION

Manure sampling instructions

Åsa Myrbeck, Lena Rodhe, Maarit Heliöstedt, Airi Kulmala, Johanna Laakso, Friederike Lehn, Martin Nørregaard Hansen, Sari Luostarinen

Manure analysis - advantages and drawbacks

(-) Manure data – not in time!!

Sampling at spreading will not provide data in time for being used at the current occasion. *Solid* manure sampling can easily be done in advance. Slurry however, is generally sampled after mixing, before filling the spreading tankers, and farmers generally do not want/have time to mix one extra time. *On line measurements* is desirable. The technique is however still too unprecise.

(-) Difficulties getting representative values!

Slurry tanks and especially lagoons are often not enough mixed to facilitate a representative manure sampling. Solid manure piles are inhomogeneous.

(+) Complex nutrient flows!

Striving against a “circular economy” creates *complex nutrient flows* on farms, making *mass balance calculations* more difficult. Farmers often collaborate with surrounding society for example by sending manure for *digestion or combustion*, getting rest products back into manure storage. Or by receiving other rest products as ammonium sulphate from steel industry or whey from cheese production.

1. Gårdsnivå   2. Regional/nationell nivå

- Gjort i Excel
- Baseras på den danska modellen
- Har en stallbalans som grund
- Finns möjlighet att räkna på nöt, gris och höns/kycklingar

Beräkningsverktygen **Manure** Standards

- Räkna ut
  - Mängder av gödsel
  - Näringsinnehåll i gödsel
  - Kväveförluster
- Dessa värden ges
  - Efter svans
  - Efter stall
  - Efter lager

Vera

- Beräkning av mängd gödsel baseras på schabloner
- Beräkning av näringsinnehåll kan baseras på schabloner och på gårdens foder (stallbalans)
- Utgår från kombinationen djurslag och gödselslag

Excellen

- Kan justera mängden gödsel genom justering av fodrets smältbarhet
- Kan endast räkna på gårdens foder
- Utgår från djurslag i ett viss inhysningssystem

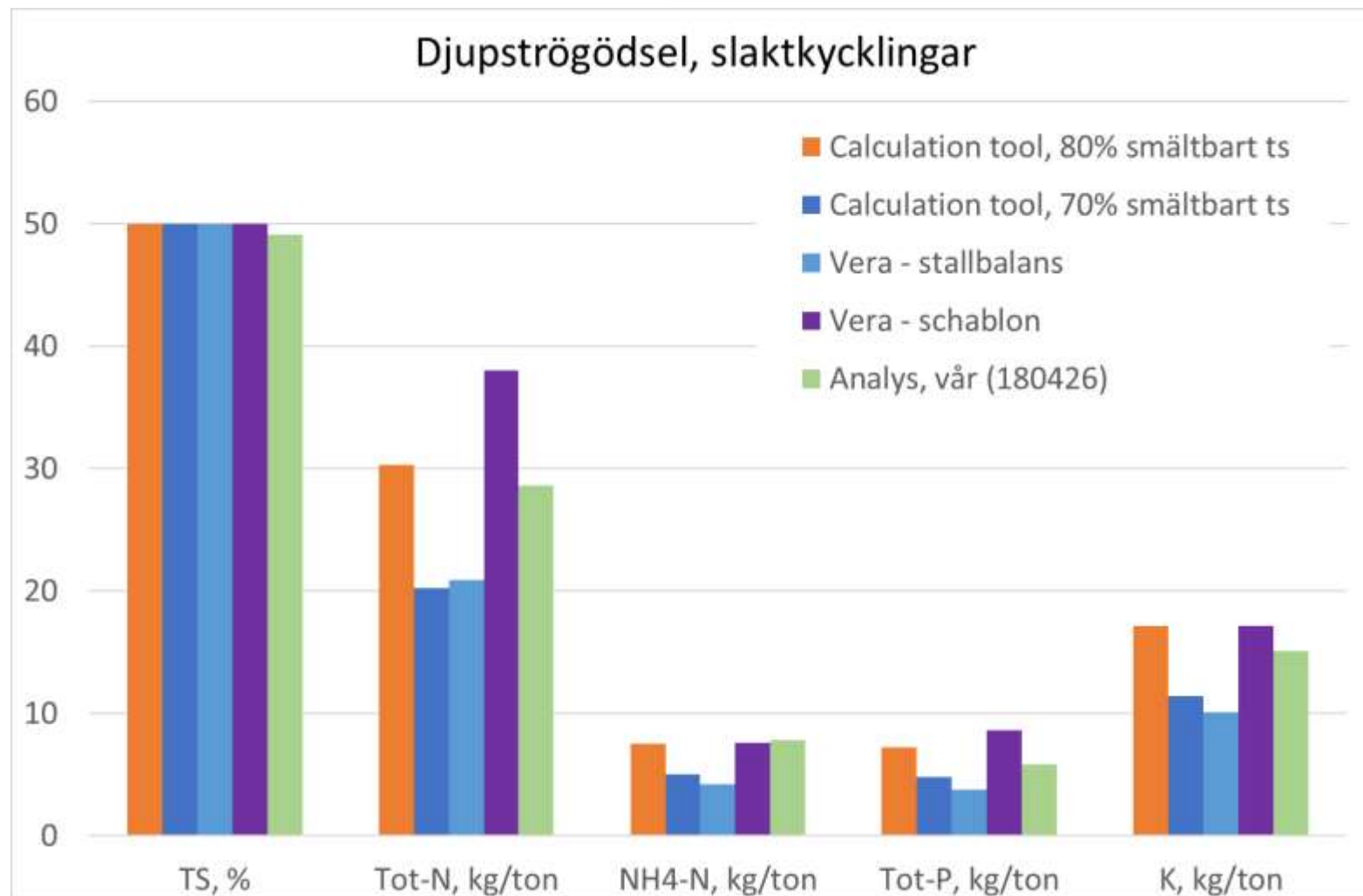
- I Excelfilen större möjlighet till gårdsanpassning, men kräver också mer data från gården
- I Excelfilen möjlighet att räkna på kväveförluster beroende på inhysningssystem
- I Excelfilen något tydligare arbetsgång i och med att man får resultaten Efter svans, Efter stall och Efter lager

Östergötland - slaktskycklingar

- 180 000 platser – levererar 174 600 slaktskycklingar per omgång
- Djupströgödsel
- 7 omgångar per år
- Startvikt 40 g, vikt vid slakt 1,6 kg

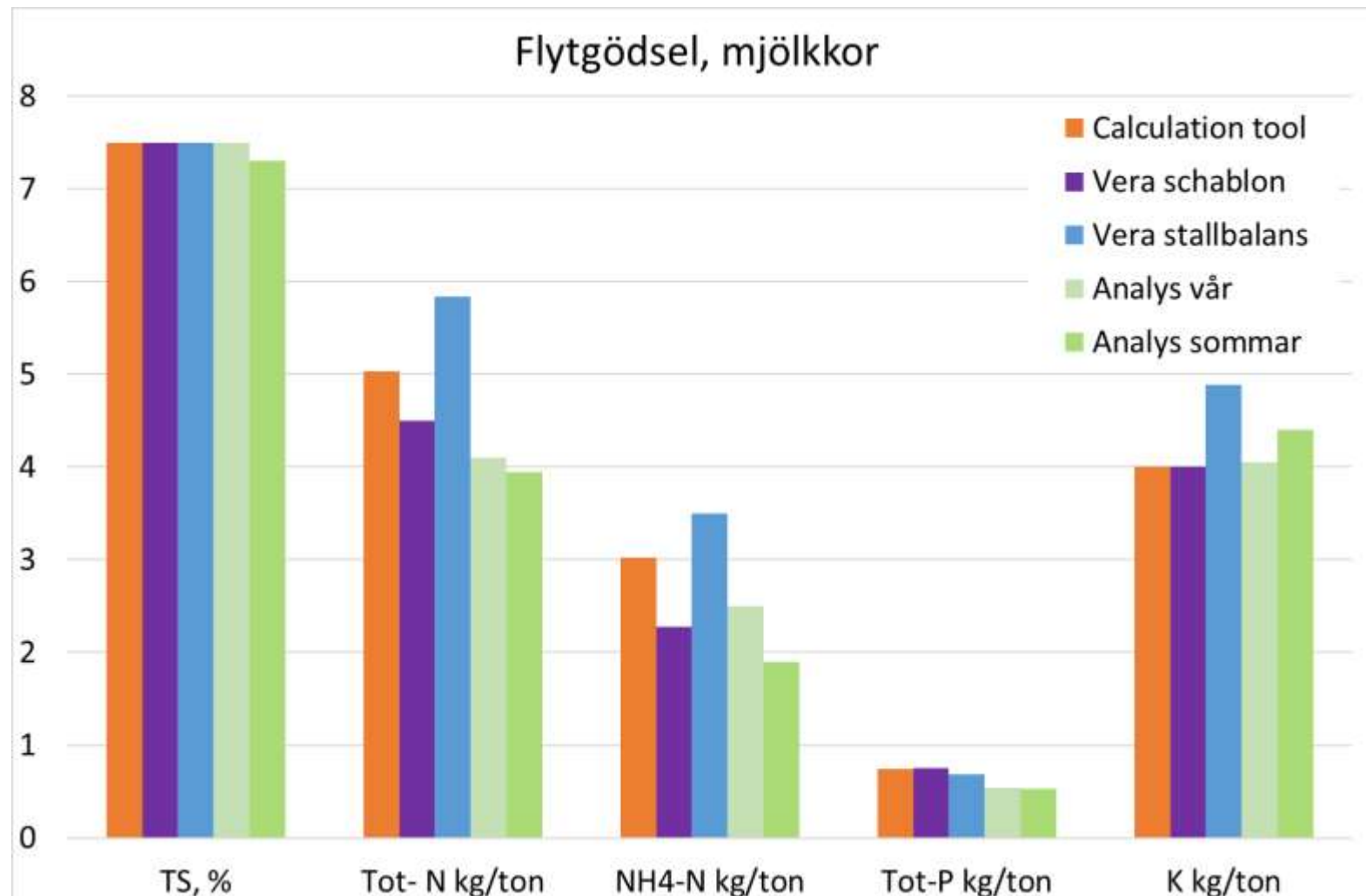
Koncentration

Uppland - Mjölkkor

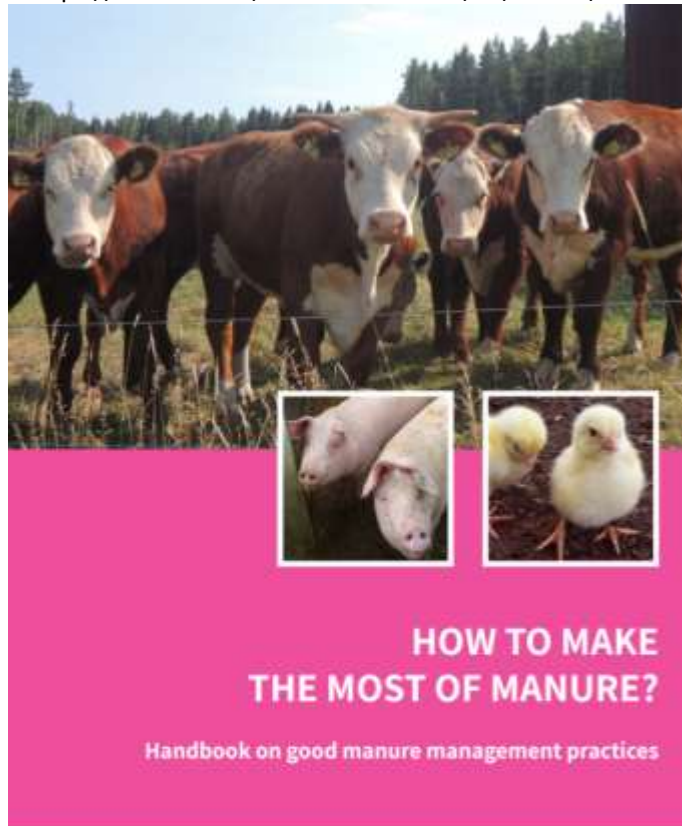
- 55 mjölkkor plus rekrytering
- Flytgödsel från mjölkkena och fastgödsel från rekrytering och kalvar
- Kalvarna säljs vid 4 veckors ålder
- Endast räknat på flytgödseln

Koncentration

Handbok om stallgödsel

<https://www.luke.fi/manurestandards/en/results/>

Manure as a valuable source of nutrients and organic matter

Manure is a valuable resource that should be managed efficiently to make use of its valuable nutrients and to minimize losses. Besides nutrients, manure is also a source of organic matter that is vital for good soil quality. When increasing the organic matter content in the soil, its microbial activity, structure, nitrogen (N) delivery and water holding capacity are improved.

Manure is valuable

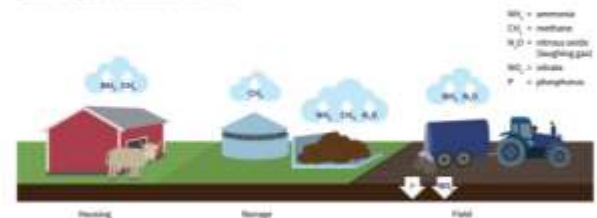
It includes nutrients which are essential to plant growth. The value of manure can be calculated by comparing the manure nutrients to the mineral fertilizer prices.

In this picture, only the readily crop-available ammonia nitrogen (NH₄-N) content is used when counting the value of N in manure. In addition to this, all manure types include essential amounts of organically bound N, which is slowly released to be used by crops.

In the figure, manure nutrient content is taken from Finnish table values and the reference prices for mineral fertilizers from average prices in the Baltic Sea countries in spring 2020.

Avoiding losses from manure on the farm

Losses can occur in all steps of the manure handling chain, in housing, storage or field. This handbook highlights good practices to prevent or minimize the losses.

Thank you!

PUBLIKATIONER FRÅN PROJEKTET:

<https://www.luke.fi/manurestandards/en/results/>

Find us online: <https://www.ri.se>
e-mail: asa.myrbeck@ri.se

Find us online: www.jordbruksverket.se,
www.greppa.nu
e-mail: johan.malgeryd@jordbruksverket.se,
ulrika.listh@jordbruksverket.se